

รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ

The Administrative Model of Learning Management Under the Coronavirus 2019 (COVID-19) Pandemic for Satit School

มีชัย พลทองมาก¹

Meechai Ponthongmak

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1. การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ 3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ และ 4. การประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ แหล่งข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

¹ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต (ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1

กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการสัมภาษณ์และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้เชี่ยวชาญในการประชุมสนทนากลุ่ม ครูและบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ประธานเครือข่ายผู้ปกครองประจำห้องเรียน และตัวแทนกรรมการสถานักเรียน โรงเรียนสาธิตฯ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถาม การสัมภาษณ์ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสนทนากลุ่ม และการประชุมรับฟังความคิดเห็นประกอบการประเมินรูปแบบวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ 1. ปัจจัยนำเข้า (Input) แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ทิศทาง และแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 2) ทรัพยากรในการบริหารจัดการ 2. กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Doing) การตรวจสอบ (Checking) และการปรับปรุง/พัฒนา (Acting) เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของกระบวนการ ดังนี้ 1) Cooperation : C = การประสานความร่วมมือ 2) Opportunity of Learning : O = การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ 3) Visitation : V = การเยี่ยมเยียนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ 4) Innovation : I = การพัฒนาและใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ 5) Development : D = การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และ 6) Safety Prevention : S = การกำหนดมาตรการป้องกันและสร้างความปลอดภัย 3. ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพ (Quality) และ 2) ด้านผลลัพธ์ (Outcome) ส่วนปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และ 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ มีความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้อยู่ระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบ, การบริหารการจัดการเรียนรู้, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

Abstract

The main purpose of this research study was to develop the administrative model of educational management under the coronavirus 2019 (COVID-19) pandemic for Satit School. The study was conducted following 4 steps: 1) studying the problems and the guidelines for educational management administration under the coronavirus 2019 (COVID-19) pandemic, 2) creating the administrative model of educational management under the coronavirus 2019 (COVID-19) pandemic for Satit school, 3) trialing the administrative model of educational management under the coronavirus 2019 (COVID-19) pandemic for Satit School and 4) evaluating the administrative model of educational management under the coronavirus 2019 (COVID-19) pandemic for Satit School. The informants included school directors, teachers, basic education committees and students' parents of the schools under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1 and 2 as well as interview and workshop experts, focus group experts, other teachers and educational workers, basic education committees, classroom parent networks and student councils' representatives of Satit School. The data were collected by asking questions as well as conducting workshops, focus groups and meetings with evaluations. The data were analyzed by calculating mean and standard deviation as well as conducting the content analysis. The findings were as follows.

The administrative model of educational management under the coronavirus 2019 (COVID-19) pandemic for Satit school had three main components. Firstly, inputs could be divided into two aspects as follows: 1) school directions and improvement plans, and 2) managed resources. Secondly, processes included planning, doing, checking and acting for driving activities that are the sub-components of the processes as follows: 1) cooperations (C), 2) opportunities of learning (O), 3) visitation (V), 4) innovations (I), 5) developments (D) and 6) safety prevention. (S). Thirdly, outputs comprised of 1) qualities and 2) outcomes. The factors of successes were as follows: 1) the participations of all stakeholders and 2) the academic leadership of the school director. The model was correct and appropriate at the highest level. It was beneficial and applicable at the high level.

Keywords: model, educational management administration, COVID-19

บทนำ

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบัน ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เริ่มต้นจากข้อจำกัดในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่อาจเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อการกำหนดมาตรการปิดสถานศึกษาเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการศึกษาทางไกลเป็นหลัก ดังนั้นประเทศจึงจำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาการศึกษาและการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาการหยุดชะงักการเรียนรู้ของผู้เรียนและประชาชน อันเนื่องจาก

การปิดสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศและเท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของโลก รวมทั้งตอบสนองต่อข้อจำกัดใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564, หน้า 4)

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูงมากในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID - 19 เพราะประกอบด้วยผู้คนจำนวนมากซึ่งต้องอยู่ใกล้ชิดกัน จึงมีความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ง่ายถ้าหากไม่มีการบริหารจัดการที่ดี กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ด้วยการนำเสนอแนวคิด “การเรียนรู้ผ่านการศึกษารองรับสถานการณ์หยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” ผ่านการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ การใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมและการเรียนรู้เสริมผ่านโปรแกรมออนไลน์ต่าง ๆ การผสมผสานการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนและการจัดการเรียนรู้ทางไกลใหม่ แนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนและปรับบทบาทครูใหม่ วิธีในการใช้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อให้ครูมีเวลาว่างพอที่จะสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งทางด้านความรู้ความเข้าใจ และทางอารมณ์และสังคมได้ดีขึ้น วิธีที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจากระยะไกล และวิธีการใหม่ ๆ ในการสร้างการมีส่วนร่วมให้กับผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลานทุกคน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564, หน้า 50) ซึ่งสอดคล้องกับ Schwenger. B (2021) ที่ได้เสนอแนะรูปแบบหรือนวัตกรรมทางการเรียนที่เหมาะสมที่สุดในช่วงระบาค คือ การเรียนแบบผสมผสาน ซึ่งเป็นวิธีสอนในระบบผสมผสานในหลายลักษณะตามแนวคิดและประสบการณ์ของผู้สอนและความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้ระบบการสอนออนไลน์ผสมผสานกับการเรียนรู้อื่น ๆ วิธีผสมผสานกับเทคโนโลยีทางการสอนกับการสอนในชั้นเรียนปกติ และการใช้เทคโนโลยีทางการสอนกับการปฏิบัติงานจริง ขณะสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564, หน้า 195) ได้ให้ข้อเสนอแนะ

ต่อหน่วยงานทางการศึกษา ทั้งระดับเขตพื้นที่ สถานศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษา ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19 หรือการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

จากความสำเร็จของการศึกษา กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นข้างต้น การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ควรจะได้มีการศึกษาวิจัย เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าว โรงเรียนสาธิต (ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1) ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ต้องปฏิบัติงานในพื้นที่ และจำเป็นต้องมีความใกล้ชิดกับนักเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยโรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติที่เคยดำเนินการดังที่ผ่านมาได้ ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากข้อมูลการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ประจำปีการศึกษา 2563 (โรงเรียนสาธิตฯ, 2564, หน้า 19-28) ซึ่งพบว่า คะแนนเฉลี่ยเกือบทุกรายวิชา ลดลงจากปีการศึกษา 2562 ที่ผ่านมา ขณะที่ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (National Test : NT) ความสามารถด้านภาษาไทย ลดลง ร้อยละ 8.02 และจากผลการทดสอบระดับชาติ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็พบในทำนองเดียวกันว่า รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ รายวิชาคณิตศาสตร์ มีผลคะแนนลดลงร้อยละ 3.53 และ 0.57 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า โดยภาพรวม ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากทุกหน่วยงาน เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ มีแนวโน้มลดลง สาเหตุสำคัญน่าจะมาจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-

19) ซึ่งทำให้โรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โรงเรียนสาธิต (ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1) จึงมีความต้องการศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องสถานการณ์ดังกล่าว จึงได้ทำการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ ขึ้น เพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดความความปลอดภัยและยังคงคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1.1 การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยการสอบถามปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตในการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 200 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดย การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการศึกษาขั้น พื้นฐาน การแพทย์หรือสาธารณสุข การนิเทศการศึกษา และหรือการบริหาร การจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ด้วยการ วิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ แบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การแพทย์หรือสาธารณสุข การ สร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และหรือการบริหาร การจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 คน โดยใช้ข้อมูลปัญหาและแนวทางบริหารการ จัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาประกอบการยกร่างรูปแบบฯ

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion : FGD) ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การแพทย์ หรือสาธารณสุข การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และหรือการบริหารการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 คน หลังจากได้รูปแบบแล้ว ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมขององค์ประกอบและ

รายการย่อยในแต่ละองค์ประกอบ โดยการตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ โดยผู้วิจัยเลือกโรงเรียนสาธิต (ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร) ในปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีผู้ร่วมในการทดลองใช้รูปแบบฯ และให้ข้อมูลผลการทดลองใช้รูปแบบฯ จำนวน 261 คน ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตรวจสอบข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ โดยการจัดประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นจากคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน โรงเรียนสาธิตฯ จำนวน 61 คน ประกอบการประเมินด้วยแบบสอบถามด้านความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1.1 ผลการศึกษาปัญหาการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดย ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีปัญหาสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการ (Process) ทั้งสองด้านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านผลผลิต (Output) มีปัญหาต่ำที่สุด โดยพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า องค์ประกอบในการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการ และนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนา 2) ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Doing) การตรวจสอบและประเมินผล (Checking) และ การพัฒนา ปรับปรุง (Acting) โดยในขั้นตอนการดำเนินงาน ควรมีการกำหนดกิจกรรมในขั้นการดำเนินงานเพิ่มเติม ได้แก่ การประสานความร่วมมือ การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การเยี่ยมเยียนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ การพัฒนาและใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และการกำหนดมาตรการป้องกันและสร้างความปลอดภัย และ 3) ด้านผลผลิต (Output) ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลงาน/รางวัลที่สถานศึกษา ครู และนักเรียนได้รับ และ ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ทิศทาง และแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 2) ทรัพยากรในการบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Doing) การตรวจสอบ (Checking) และการปรับปรุง/พัฒนา (Acting) เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของกระบวนการ ดังนี้ 1) Cooperation : C = การประสานความร่วมมือ 2) Opportunity of Learning : O = การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ 3) Visitation : V = การเยี่ยมเยียนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ 4) Innovation : I = การพัฒนาและใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ 5) Development : D = การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่าง

ต่อเนื่อง และ 6) Safety Prevention : S = การกำหนดมาตรการป้องกันและสร้างความปลอดภัย องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพ (Quality) และ 2) ด้านผลลัพธ์ (Outcome) ส่วนปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และ 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ มีความถูกต้อง และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ พบว่า 1) ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร เด็กระดับปฐมวัยมีพัฒนาการทุกด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับคุณภาพ 3 = ปฏิบัติได้ดี ส่วนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้น 6 รายวิชานอกจากนี้ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา นักเรียนมีผลการประเมินผ่านทุกคน โดยส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป ทุกรายการ 2) ผลงานรางวัลที่ได้รับ พบว่า ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีผลงาน รางวัลทั้งสิ้นจำนวน 22 รายการ 3) ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ พบว่า รูปแบบฯ มีความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ อยู่ระดับมาก

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

โดยด้านปัจจัยนำเข้า (Input) และด้านกระบวนการ (Process) ทั้งสองด้านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านผลผลิต (Output) มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นเรื่องใหม่ และเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จนสถานศึกษาไม่อาจปรับตัว หรือรับมือได้ทัน จึงส่งผลให้การบริหารจัดการการเรียนรู้ประสบปัญหาทั้งด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และผลผลิต โดยเฉพาะด้านปัจจัยนำเข้านั้น รายการที่มีปัญหาสูงที่สุด ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ซึ่งได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ที่พบว่าผลกระทบทางลบต่อระบบการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา คือ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการสื่อสารไม่เพียงพอและสัญญาณไม่เสถียร คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูลดลง อาคารสถานที่เพื่อการจัดการเรียนรู้ไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อโรคไม่เพียงพอ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มนธิชา ทองหัตถา (2564) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพูนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งพบปัญหาในการทำงานเดียวกันคือ ปัญหาด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต และโปรแกรมที่ใช้สำหรับการเรียนแบบออนไลน์

สำหรับผลการศึกษานโยบายการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นั้นพบว่า องค์ประกอบในการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของทฤษฎีระบบ (Systems Approach) สอดคล้องกับแนวคิดของวาสิตา บุญสาธิต (2563) ได้กล่าวถึง แนวคิดของทฤษฎีระบบว่า ทุกระบบต้องมีองค์ประกอบหรือสิ่งต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานสัมพันธ์กันเป็น

กระบวนการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่องค์การได้ตั้งไว้ ดังนั้นภายในระบบจึงประกอบด้วย 1) สิ่งที่ป้อนเข้าไป (Input) 2) กระบวนการ (Process) และ 3) ผลงาน (Output) หรือ ผลิตภัณฑ์ (Product)

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ พบว่ารูปแบบฯ แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) และองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) และปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริลักษณ์ ทิพน้อม (2559) ที่ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารโรงเรียน กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ และประสิทธิผลของโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิธาชัย ศรีอุดม (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ 3) ผลผลิต ซึ่งจะเห็นได้ว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ล้วนเป็นไปตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ (Systems Approach) นั้นอาจจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันวิธีระบบถูกนำไปใช้ในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง วิธีระบบจะเป็นตัวจัดโครงสร้าง (Skeleton) และกรอบของงานเพื่อให้ง่ายต่อการนำเทคนิควิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ มาใช้ การทำงานของวิธีระบบจะเป็นการทำงานตามขั้นตอน (Step by step) (วาสิตา บุญสาธิต, 2563) ขณะที่ วันชัย มีชาติ (2559) ก็ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า แนวความคิดในเชิงระบบหรือทฤษฎีระบบนั้น การบริหารมีการนำทฤษฎีระบบมาอธิบายองค์การและการทำงานขององค์การ ประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ที่ทำงานร่วมกัน โดยระบบย่อยมีลักษณะสำคัญ คือ 1) มีความอิสระของตัวเอง 2) ทำงานร่วมกับระบบอื่นในลักษณะที่เป็นหนึ่งเดียวกันในองค์การ การทำงานของระบบย่อยจะต้องประสานสอดคล้องกัน จึงจะเกิดผลงานขององค์การได้

นอกจากนี้ ผลการศึกษาในครั้งนี้ ยังพบว่า ในแต่ละองค์ประกอบมี องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ทิศทาง และแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 2) ทรัพยากรในการบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Doing) การตรวจสอบ (Checking) และการปรับปรุง/พัฒนา (Acting) องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพ (Quality) และ 2) ด้านผลลัพธ์ (Outcome) ส่วนปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และ 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) นั้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ วีระ บัวผัน (2563) ที่พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ทิศทางและแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ ทรัพยากรในการบริหาร และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริลักษณ์ ทิพม่อม (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารโรงเรียน มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) บรรยากาศขององค์กร 4) การพัฒนาบุคลากร และ 5) ทรัพยากรทางการบริหาร สำหรับองค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) นั้น เป็นการดำเนินดำเนินงานตามวงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ วีระ บัวผัน (2563) ที่พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบ ในด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุง/พัฒนา ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดวงจรบริหารคุณภาพ PDCA เช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้วงจรการบริหารคุณภาพ เป็นกระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous improvement) จุดเด่นคือเป็นกระบวนการที่ทำซ้ำได้เรื่อย ๆ จนกลายเป็นวงจร (Cycle) วนลูปนั่นเอง (HR NOTE.asia, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วีระ รุญเจริญ (2553, หน้า 43-47) ที่กล่าวถึง วงจรคุณภาพ (PDCA) ว่าเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่

การปรับปรุงงานและควบคุมอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ ต้องทบทวนแผนการโดยเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่งและทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อย ๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและทำให้ระดับผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น การกระทำตามวงจรคุณภาพ จึงเท่ากับเป็นการสร้างคุณภาพที่น่าเชื่อถือมากขึ้น

อย่างไรก็ตามประเด็นสำคัญที่เป็นข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ กิจกรรมซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของกระบวนการ ได้แก่ 1) Cooperation : C = การประสานความร่วมมือ 2) Opportunity of Learning : O = การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ 3) Visitation : V = การเยี่ยมเยียนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ 4) Innovation : I = การพัฒนาและใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ 5) Development : D = การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และ 6) Safety Prevention : S = การกำหนดมาตรการป้องกันและสร้างความปลอดภัย ซึ่งกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมเป็นหัวใจของการดำเนินงานด้านกระบวนการ ซึ่งมีความเหมาะสมกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ที่ได้ศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งพบว่าสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนหรือหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อขอรับสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานของสถานศึกษาทั้งด้านงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งการกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ต ครูควรจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนโดยปรับเนื้อหาและเวลาการเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์วิกฤติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงโอกาสในการเรียนรู้ของนักเรียน ดูแลเอาใจใส่ สร้างขวัญและกำลังใจให้คำปรึกษา แนะนำการเรียนให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง มีความเข้าใจวิธีการ และสามารถจัดการเรียนรู้ จัดการชั้นเรียนให้มีความพร้อมและเหมาะสม ติดตามนักเรียนให้ได้รับการเรียนรู้ และครูมีการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้ ในส่วนของการบริหารนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้

เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้ มีการนิเทศ และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู ควรมีการพัฒนาครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ควรจัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน วัสดุ อุปกรณ์สุขอนามัยให้มีความปลอดภัย เหมาะสม เพียงพอ ต่อจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤติ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ พบว่า ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีทิศทางที่ดีขึ้นทุกด้าน นอกจากนี้ ในปีการศึกษา 2564 สถานศึกษา ครูและบุคลากร และนักเรียนได้รับรางวัลทั้งสิ้น จำนวน 22 รายการ และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลจากการนำรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ ไปใช้ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งสถานศึกษาได้เน้นการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย มีการผลิตและใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการติดตาม พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกด้านมีแนวโน้มที่ดีขึ้น จึงส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครอง โดยการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอตามผลการวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนหรือหน่วยงานในพื้นที่ ครูควรจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนโดยปรับเนื้อหาและเวลาการเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์วิกฤติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงโอกาสในการเรียนรู้ของนักเรียน ดูแลเอาใจใส่ สร้างขวัญและกำลังใจ ให้คำปรึกษา แนะนำการเรียนให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง ขณะเดียวกัน ในแง่ของการบริหารจัดการนั้น การดำเนินงานตามรูปแบบ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของรัตนา กาญจนพันธุ์ (2563) ซึ่งได้ทำการศึกษาการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤติไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควร

มุ่งเน้นการปฏิบัติตามแผนนโยบายภาครัฐ รวมถึงการใช้กลไกความร่วมมือของ ผู้ปกครองและชุมชนในการดูแลนักเรียน นักศึกษา โดยคำนึงถึงความปลอดภัย สูงสุดภายใต้สถานการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้น มีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกคนเข้าถึง การเรียนการสอนได้ และผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และส่งเสริม ให้มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ด้วย สิ่งเหล่านี้จึง น่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีพัฒนาการเกือบทุก ด้าน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ พบว่า รูปแบบฯ มีความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้อยู่ระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการสร้างรูปแบบนั้น ได้ดำเนินการเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎี และหลักการสร้างรูปแบบ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาปัญหา แนวทางและองค์ประกอบของรูปแบบ รวมทั้งได้รับการ ตรวจสอบ ยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ และเกี่ยวข้องโดยตรงกับ การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19) อีกทั้งการประเมินรูปแบบนี้ เกิดจากการมีส่วนร่วม ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้รูปแบบ ส่งผลให้ผลการประเมิน ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้อยู่ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การ แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ ไป ใช้ ควรให้ความสำคัญกับการติดต่อ สื่อสาร รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผลการ ดำเนินงานตามรูปแบบให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การนำรูปแบบการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การ แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ ไป

ใช้ ควรจัดให้มีการพัฒนาครูผู้สอน หรือเตรียมความพร้อมในด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการลดลง เนื่องจากข้อจำกัดด้านความปลอดภัย นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ โดยการรวมกลุ่มได้ ดังนั้นการนำรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสาธิตฯ ไปใช้ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งควรมีความยืดหยุ่น หรืออาจจัดหลักสูตรสาระวิชาการให้บูรณาการกับรายวิชาหลัก เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2.2 ควรมีการศึกษาหรือพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤตอื่น ๆ เช่น สถานการณ์วิกฤตจากภัยธรรมชาติ สถานการณ์วิกฤตจากโรคอุบัติใหม่ หรือโรคอุบัติซ้ำ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียนอื่น ๆ นำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ได้ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2.4 หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษา ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ผลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลว ในการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

บรรณานุกรม

- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3.** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ชาวฟ้า.
- มนธิชา ทองหัตถา. (2564, มกราคม - มิถุนายน). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพั่น จังหวัดนครศรีธรรมราช. **วารสารลวะสี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี**,5(1), 43-51.
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2563, กันยายน - ธันวาคม). การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). **วารสารดุขฎิบัณฑิตทางสังคมศาสตร์**,10(3), 545-556.
- โรงเรียนสาธิต. (2564). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR).** เอกสารอัดสำเนา. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
- วันชัย มีชาติ. (2559). **การบริหารองค์กร.** กรุงเทพฯ: สำนักนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสิตา บุญสาธ. (2563). **ทฤษฎีระบบ (System Theory).** สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2563, จาก <http://wasita.wikidot.com/kasetsart09-rtcstystems>.
- วิระ บัวผัน. (2563). **รูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุขฎิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศิธาชัย ศรีอุดม. (2557). **รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล.** วิทยานิพนธ์การศึกษาดุขฎิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิริลักษณ์ ทิพม่อม, (2559, กันยายน-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง

- ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสาร ราชพฤกษ์, 14(3), 72-79.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- HR NOTE.asia. (2564). แนวคิดและทฤษฎีด้านการบริหารจัดการ (Management Concept). Retrieved January 14, 2021, from: <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190419-management-concept/ทฤษฎีการบริหาร>.
- Schwenger. B. (2021). **Creating blended learning experiences requires more than digital skills**. Retrieved January 14, 2021, from: <https://ojs.aut.ac.nz/pjtel/article/view/46>.